

μόνον πρὶν ἢ οἱ Φοινίκαις ἐνοικῆτωσιν εἰς Θήραν, ἀλλὰ καὶ πρὶν τῆς τῶν Πελασγῶν ἐποχῆς, ὧν τὰ κυκλωπικά, πρὸς κανόνα καὶ μὴ, σωζόμενα μέχρι τοῦδε ἐπὶ τοῦ Μεσαβουνοῦ τείχη, ὑπάρχοντες ἐπὶ ἐδάφους κεκλυμμένου ὑπὸ ἄσπης καὶ κισσῆρας· ἐκτὸς τούτου ἐντὸς τῶν ἄνω στρωμάτων τῆς ἀσπῶδους καὶ κισσηρώδους ἐκρήξως εὑρέθησαν ἄλλοτε πολλαχοῦ τῆς Θήρας καὶ Θηρασίας διάφορα φοινικικῆς ἐποχῆς πράγματα, καὶ ἐγὼ αὐτὸς κατέχω ἐν τῇ μικρᾷ ἀρχαιολογικῇ συλλογῇ μου δύο τοιούτου εἶδους ἀγάλματα εὑρεθέντα ἐν τῇ κατὰ τὴν πόλιν Φηρῶν ἀσπῶδει τῆς ἐπιφανείας στιβάδι.

Οὐδένα πρόσδε λαμβάνει ὅτι ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Θουκυδίδης, ὁ Πυθαγόρας, ὁ Στράβων, ὁ Πλίνιος καὶ ἄλλοι τῶν ἀρχαίων καίτοι ποιοῦντες μνείαν περὶ τῆς Θήρας καὶ ἐξιστοροῦντες τὴν ἀποίκησιν τῶν Φοινίκων, καὶ τὴν τῶν Καρῶν, Κρητῶν καὶ Ἑλλήνων προσέλευσιν, οὐδαμῶς μνημονεύουσι τῆς καταστροφῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἡφαιστείου, ὥστε φαίνεται ὅτι ἡ ἡρῆστειος αὕτη καταστροφή ἦτο πάντῃ ἄγνωστος εἰς τοὺς μνημονευθέντας λαοὺς, οἵτινες βεβῶως ἤθελαν διασώσει τὴν μνήμην αὐτῆς ἔτι μᾶλλον ἢ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κάδμου καὶ ἀποκταστάσεως τοῦ Μεμβλιδάρου.

Ἀληθές δ' ἐστὶν ὅτι ὁ Πλίνιος ἐν τῷ βιβλίῳ Δ'. Κεφ. 12. τοῦ συγγράμματός του ἀναφέρει τὴν ἀπὸ τῆς Θήρας διαχώρισιν τῆς Θηρασίας, ἀλλ' ἐκτὸς ὅτι οὗτος φαίνεται εἰς ἀντίφασιν πρὸς ἑαυτὸν δι' ἄσχυρίζομενος ἐν τῷ βιβλίῳ Β'. Κεφ. 87. τοῦ αὐτοῦ πονήματος ὅτι ἡ μνησθεῖσα νῆσος Θηρασία καὶ ἡ τῆς Θήρας, ἀνεφύησαν κατὰ τὸ Δ'. ἔτος τῆς 135ης Ὀλυμπιάδος (δηλ. 237 ἔτη πρὸ Χ.), ἡ διαχώρισις τῆς Θηρασίας περὶ ἧς γίνεται λόγος ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Πλινίου, φαίνεται γεγονὸς πάντῃ διάφορον καὶ λίαν μεταγενέστερον τοῦ καταποντισμοῦ τοῦ ἀρχικοῦ κατὰ τὸ κέντρον τῆς νήσου ἡφαιστείου. Ἐκ τῶν εἰρημένων λοιπὸν ὅλων γίνεται ὅτι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος κτίρια οὐκ εἰσὶν ἔργα Πελασγικῆς, Φοινικικῆς ἢ Ἑλληνικῆς· ἀλλ' ἔπεται ἄραγε ὅτι εἰσὶ τῶν Καρῶν; Ἐγὼ οὐδέποτε δι' ἄσχυρίσθην τοῦτο· εἶπα μόνον, καὶ λέγω ὅτι « καὶ ἐν τῇ ἱστορικῇ ἐποχῇ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἀνηρέθησαν τὰ κτίρια ταῦτα, πάλιν καθίσταται ἀπίθανον τὰ ὡς μεταγενέστερα τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν οἱ Κάρες κατέκοντο τὴν Θήραν, δηλαδὴ περὶ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀβράμ » οὐδὲν ὅμως ὅμως δύσκολον ἢ μᾶλλον πιθανὸν φαίνεται γὰρ ὡς ἔργα προϊστορικῆς ἐποχῆς, ἀλλὰ τὸ σπου-

δαῖον τοῦτο ζήτημα ἴσως σαφηνισθῇ κατὰ τι ἐκ τῆς χημικῆς ἀναλύσεως τῆς μεταξὺ τῶν δύο ἐξ ἄσπης στρωμάτων εὑρισκομένης ἐκ φυτικῆς γῆς στιβάδος, ἐξ ἧς ἔχω ἤδη πέμψει ποσότητά τινα πρὸς τὴν ἐν Βιέννῃ Αὐτοκρατορικῇ τῶν Ἐπιστημῶν Ἀκαδημίαν.

Δέξασθε παρακαλῶ, κύριε, τὴν διαβεβῶσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐξαίρετου μου ὑπολήψεως.

Ἐν Θήρᾳ 7/19 Δεκεμβρίου 1866.

Ι. ΔΕΚΙΓΑΛΛΑΣ.

Υ. Γ. Αἱ ἀνασκαφαὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος διεκόπησαν. Πληροφοροῦμαι δὲ ὅτι εἰς ἕτερόν τι γήπεδον κείμενον πλησίον καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Κ. Ἀλαφουζίου εὑρέθη ἄλλο τῆς αὐτῆς φύσεως κτίριον, ὃ ὁ ἰδιοκτήτης δὲν ἀνῶρυξεν εἰσεῖναι. Ὁ ἐν Σύρῳ αὐστριακὸς πρόξενος Κ. Χὰν συνοδευόμενος ὑπὸ ἐμπείρου φωτογράφου ἐπεσκέφθη κατ' αὐτὰς τὰ κτίρια ταῦτα καὶ ἐφωτογράφησεν αὐτά, ὡς καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς εὑρεθέντα σκεύη καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΦΦΕ.

Μεταξὺ τῶν φυτῶν τῶν μᾶλλον χρησίμων εἰς τὸν κοινὸν βίον ἀπαριθμοῦμεν καὶ ἐκεῖνο τὸ ὠραῖον δένδρον ἐκ τοῦ οὐοῦ λαμβάνομεν τὸν καφφέ. *Coffea Arabica* ὀνομάζεται τοῦτο τὸ δένδρον τὸ ὁποῖον κατέγεται ἐκ τῆς Αἰθιοπίας καὶ τὸ ὁποῖον τὴν σήμερον ἕνεκα τῆς χρησιμότητος αὐτοῦ εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Ἀμερικῆς καθὼς καὶ εἰς τὴν Ἀφρικὴν μετ' ἐπιτυχίας καλλιεργείται. Τελευταίως ἀπεπειράθησαν τὴν καλλιέργειαν καὶ εἰς διάφορα ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης, καὶ πολλαχοῦ κηδοκίμησεν, οὐδεμία δὲ ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα θὰ ἐπετύγχανεν ἡ μεταφύτευσις καὶ καλλιέργεια τοῦ δένδρου τούτου. Τὰ τῆς Καφφέας σπέρματα ἐγκλείονται εἰς δίσπερμα σφαιρίδιον, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς διὰ ξυλίνων κυλίνδρων θλάσεως ἀνοίγονται, καὶ τοῦ ἐπισπερμίου ἐλευθεροῦνται. Εἰς τὸ ἐμπόριον διακρίνονται τρία εἶδη καφφέας.

α'. Ὁ Ἀραβικὸς ἢ Ἀνατολικὸς καφφέ.

β'. Ὁ τῆς Ἰαβάνης ἢ Ἀνατολικῆς Ἰνδίας.

γ'. Ὁ τῆς Δυτικῆς Ἰνδίας καὶ ἰδίως ὁ τοῦ Μαρινίου.

Τὰ συστατικὰ τοῦ καφφέ εἶναι ἰδιαιτέρως ὕλη Καφφεῖνη λεγομένη, καφφεϊκὸν ὀξύ, ἄσμον, ἑλαιον, ῥητίνη κ. τ. λ.

Ὁ Καφφές εἰς τὴν φυσικὴν του κατάστασιν μεταχειρίζεται εἰς εἶδος ἐγγύματος ἢ ἀφεψήματος, ὡς τονικὸν καὶ ἀντιπυρετικὸν μέσον, καθὼς ὁ συνήθης καφφές. Εἶναι δὲ ἐκτὸς τῆς νευροτονικῆς ἐνεργείας του ἰσχυρὸν ἀντιδοτὸν κατὰ διαφόρων δηλητηριάσεων, ἰδίως δὲ τῆς διὰ ὑδροκυανικοῦ ὀξέος, τοῦ ὑσοκίμου τοῦ ὀπίου κ. τ. λ.

Ἡ χρῆσις τοῦ καφφέ ἤρχισε πρὸ τοῦ τέλους τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος· λέγεται ὅτι ἡγούμενος μοναστηρίου τινὸς εἰς Ἀραβίαν, προσπαθῆσας νὰ διατηρῇ τοὺς καλογήρους αὐπνοὺς κατὰ τὰς ἀγρυπνίας, ἔλαβεν ἀπὸ τὸν ποιμένα του συμβουλὴν νὰ τοὺς ποτίσῃ τὸ ἐσπέρας ἀφεψήμα ἐκ τῶν κόκκων τοῦ καφφέ. Ὁ ποιμὴν τοῦ ἔκκαμε τὴν παρατήρησιν, ὅτι τόσον τὰ πρόβατα, καθὼς αἱ αἶγες καὶ αἱ κάμηλοι, ἐγίνοντο εὐθυμοὶ μετὰ τὴν βρῶσιν τῶν καρπῶν τοῦ καφφέ, καὶ ἐνκντίον τῆς συνθηεΐας τῶν ἐπήδων τὴν νύκτα εἰς τὰ κτηνοστάσια. Ὁ ἡγούμενος ἀκολουθήσας τὴν συμβουλὴν τοῦ ποιμένος ἐπέτυχεν ὅχι μόνον τὸν σκοπὸν του, ἀλλὰ καὶ τὸ εἰσῆζεν ὡς ποτὸν προκαλοῦν εὐθυμίαν καὶ αὐπνίαν.

Ὁ Σουλτάνος Ἀμουράτος ὁ τρίτος ἐξέδωκε νόμον, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἅπαντα τὰ καφφενεῖα εἰς Κωνσταντινουπόλιν ἐκλείσθησαν, καὶ μόλις κατὰ τὸ 1554 ὑπὸ τοῦ Σολιμάνου παρεχωρήθη ἡ ἄδεια τῆς χρήσεως τοῦ καφφέ. Prosper ὁ Alpinus, περιηγούμενος εἰς τὰ 1580-1584 τὴν Ἀνατολὴν, ἦτον ὁ πρῶτος ὅστις ἔφερε βοτανικὰς εἰδήσεις περὶ τοῦτου τοῦ δένδρου, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ εἰκονογραφίαν αὐτοῦ. Εἰς τὰ 1657 ἐφέρθη παρὰ τοῦ Thevenot εἰς Παρισίους ὅπου καὶ ἔγινε γνωστὸς διὰ τοῦ Soliman Ἀγᾶ πρέσβως τοῦ Σουλτάνου Mahomed τοῦ τετάρτου. Εἰς τὰ 1669 καὶ 1672 ἐσύστηθη εἰς Παρισίους τὸ πρῶτον καφφενεῖον· καὶ εἰς τὴν Βιέννην ὡσαύτως κατὰ τὰ 1683, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει μέχρι τῆς σήμερον, φέρον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς συστάσεως του καὶ τὸ σύμβολον τοῦ καφφέ.

Ε. ΛΑΝΔΕΡΕΡ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΚΡΗΣ.

Α΄.

Ἐπὶ δέκα αἰῶνας, ἡ Ῥωμαϊκὴ αὐλὴ σχισθεῖσα ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, παντοῖα ἐτεχνά· πρὸς ὑποταγὴν τῶν ἀτιθάστων σχισματικῶν

τῆς Ἀνατολῆς, οἵτινες ἀντὶ νὰ κατασπάζωνται τὰ πέδιλα ἐνὸς θνητοῦ, ἐλάτρευον τὸ ἰδανικὸν θεό-τητος, ἥτις ἐνανθρωπίσθαισά δὲν ἀνυψώθη ἐπὶ θρόνου, ἀλλ' ἐξήπλωσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, καὶ διὰ τοῦ ἐν Γολγοθᾷ χυθέντος αἵματος ἐξέπλυνε τὸν ῥύπον τῶν ἀνομιμάτων τοῦ ἀνθρώπου. Καταχρωμένη τῆς ἰσχύος, ἦν κοσμικὴ καὶ πνευματικὴ ἐξουσία τῇ ἐδίδε, θρασεία ἐπέπεσε κατ' ἀδελφῶν, οἵτινες ἀντὶ τοῦ ξίφους τὸν σταυρὸν εἶχον ὡς μόνον ὄπλον, καὶ ἐνδικουμένη ἐκλόνησε πολλὰκις· καὶ εἰς τὸ χεῖλος ἔσυρε τοῦ κρημνοῦ τὴν ἀτυχὴ τῶν Ἑλλήνων αὐτοκρατορίαν, καθ' ἣν ἀπὸ τοῦ ἐννάτου αἰῶνος εἶχον συνωμόσει ὅλα τοῦ καθολικισμοῦ τὰ βασίλεια ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντα τοὺς διαδόχους τῶν ἀλίων, οἵτινες ἀντὶ τοῦ πνευματικοῦ δικτύου ἔφερον ἀνὰ χεῖρας ὄπλα κακοῦργα, τὰ ὅποια λεγεῶνες ῥασοφόρων ἐφεύρισκον κατ' ἐκάστην ἐν τῇ σκοτίᾳ τῶν κατακομβῶν τῆς νέας Βαβυλῶνος. Ἀντιμέτωπος πρὸς τὸν παπισμὸν ἐπάλασεν ἡ ὀρθοδοξία, τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως περιεζωσμένη, καὶ ἀπὸ τῆς θεότητος ὑπὲρ ἧς ἐπρομάχει μυστηριωδῶς βοηθουμένη. Ἀντεκρούσθησαν θαυμασίως αἱ ἀλλεπάλληλοι τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐλῆς ληστρικαὶ ἐπιδρομαί, διελύθησαν στρατοὶ ἀπειροπληθεῖς, καὶ συνετρίβησαν τὰ ξίφη τῶν ἐπιδρομῶν ἀπέναντι τῆς λαμπηδόνης τοῦ φωτὸς τῆς Ἀνατολῆς, καὶ τῆς ἀθώας βακτηρίας τοῦ ποιμενάρχου τῶν ὀρθοδόξων. Ἀλλ' οἱ κλονισμοὶ ἐκεῖνοι, εἰ καὶ πρὸς οὐδὲν βλάψαντες τὴν θρησκείαν, διέβρῃξαν τὰ ῥάμματα τοῦ κοσμικοῦ κράτους ἐν ᾧ αὕτη ἐξησκεῖτο. Ἡ αὐτοκρατορία τῶν Ἑλλήνων ἔπεσεν, ἀλλ' ἡ ὀρθοδοξία νικητρία ἀνεδείχθη· ὁ ποιμεναρχὴς τῶν ὀρθοδόξων μὴ εὐρίσκων ἐπὶ τῆς γῆς ἐλευθέραν ἄκραν ἵνα στηριχθῇ, ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἐξέτεινε τὰς χεῖρας ἐφ' ὅλης τῆς Ἀνατολῆς, καὶ μόνον τοὺς πόδας προσήλωσεν εἰς τὸ τουρκοκρατούμενον Βυζάντιον· δυνάμιν ἐν τῷ κόσμῳ πλέον δὲν εἶχεν, εὐχὰς ὅμως διένεμεν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸ ποίμνιόν του ὅπερ προσηλυτιζόμενον ἀντεῖχε, διωκόμενον ἡνδρῶτο, καὶ σφαγιαζόμενον ἐσυγχώρει.

Καὶ ἡ Δύσις τότε κατεῖδε τὴν ἀδυναμίαν τῆς σκοτίας· παχυλὸν ἐκεῖ ἐβασίλευε, καὶ τὰ συντρίμματα τῆς πεσοῦσης αὐτοκρατορίας ἐλθόντα διέλυσαν αὐτό. Τὴν βίαν διεδέχθη ἡ ἀλωπεκὴ· περιέβαλψεν ἡ Ῥώμη τὰ οἰκτρὰ θύματά της ὑπὸ τὸν μονομερῆ σκοπὸν τοῦ προσηλυτισμοῦ, καὶ σχολεῖα συνεστήθησαν πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν δυστυχῶν τῆς